



FORSVARSBYGG

Rettsaken på Ørland

Flystøy og juridiske betraktninger

HEGE AAMODT

Forsvarsbygg

31.OKTOBER



Stevning - Oversikt

- Mai 2022 ble Staten ved Forsvarsdepartementet stevnet av naboer til Ørland flystasjon
- Naboene hevdet at økt flystøy hadde ført til verditap på deres eiendom
- Saken:
 - Krav om erstatning etter Nabolovens §9, jf. §2, for verditap på naboeiendommer pga. støy fra ny kampflybase på Ørland
- 2 stevninger:
 - 34 saksøkere var eiere av gårdsbruk
 - 220 saksøkere var eiere av boliger, fritidsboliger, næring/kommunal virksomhet, ubebygde tomt
- Det ble ført en felles sak
- Regjeringsadvokatene førte saken for staten, med støtte fra Forsvarsbygg
- Naboene hadde advokater fordelt på landbruk og andre eiendommer

Rettslig grunnlag

- **Nabolovens §2**

- Ingen må ha, gjera eller setja i verk noko som urimeleg eller uturvande er til skade eller ulempe på granneeigedom.

Spørsmålet var om støyen fra planlagt økning av flyaktiviteten var:

Ventelig

Urimelig

- I avgjerda om noko er urimeleg eller uturvande, skal det leggjast vekt på kva som er teknisk og økonomisk mogeleg å gjera for å hindra eller avgrensa skaden eller ulempa.
- I avgjerda om noko er urimeleg, skal det vidare leggjast vekt på om det er venteleg etter tilhøva på staden og om det er verre enn det som plar fylgja av vanlege bruks- eller driftsmåtar på slike stader.
- Jamvel om noko er venteleg eller vanleg etter tredje stykket, kan det reknast som urimeleg så langt som det fører til ei monaleg forverring av brukstilhøva som berre eller i særleg grad råkar ein avgrensa krins av personar.
- **Naboloven § 2 fastsetter tålegrensen i naboforhold, det vil si hvor mye en nabo må tåle av tiltak som påvirker hans eiendom**
- For at støy skal gi grunnlag for erstatning må blant annet støyen være i strid med forbudet om «urimelig ulempe» i naboloven, vidare må den som krever erstatning kunne påvise et økonomisk tap.

Stevning

- **Naboene hevder**

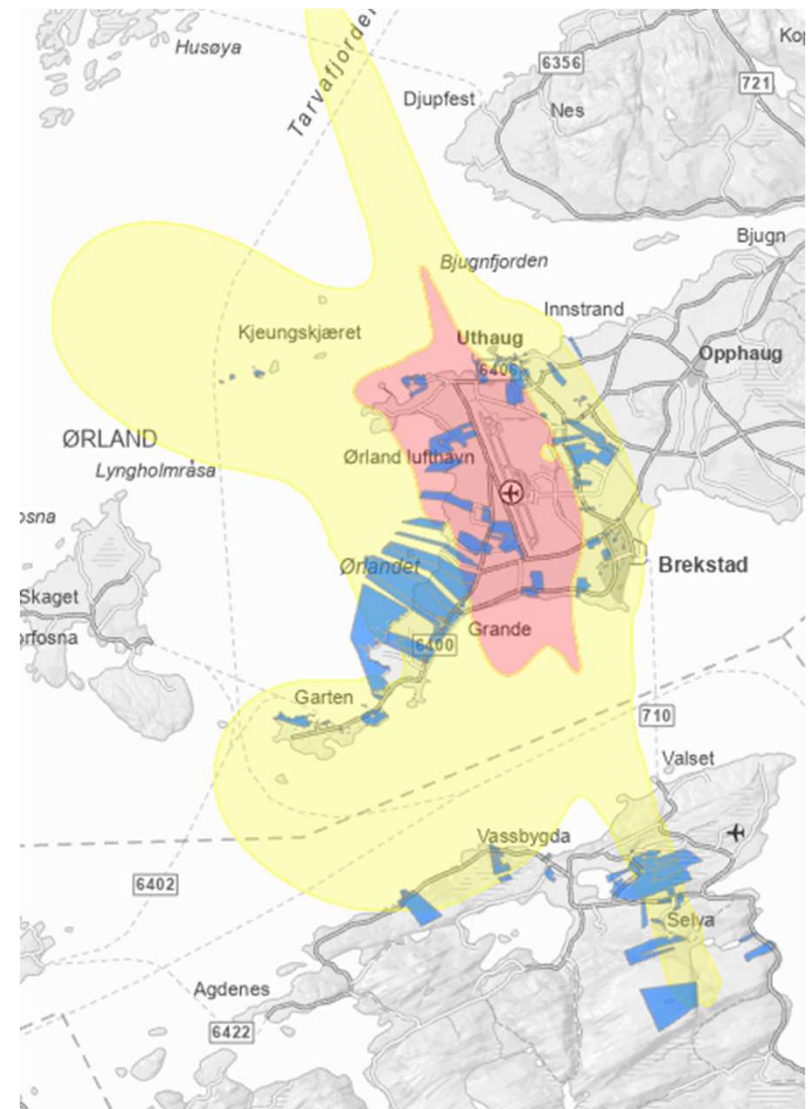
- Innføringen av F-35 og etablering av kampflybasen fører til en kraftig økning i støyulempene fra Ørland flystasjon
- At det ikke er avgjørende at det tidligere har vært omfattende militær flyaktivitet på Ørland
- Innføringen av F-35 og etablering av Norges eneste kampflybase på Ørlandet er en ny form for virksomhet, og dermed en ny form for støyulempe for naboene
- Andre ulemper med etableringen; gjerder, voller, overvåkning
- Som følge av økte ulemper som kampflybasen fører med seg, mener naboene at de har hatt et økonomisk tap i form av redusert eiendoms- og bruksverdi på sine eiendommer

- **Tilsvar staten**

- Erstatningskravene fra naboene ble avvist
- Ikke skjedd vesentlig forverring av bruksforholdene for naboene og ikke påført en urimelig ulempe
- Ikke et økonomisk tap da eiendomsverdiene på Ørland er økt
- Krav etter naboloven er foreldet

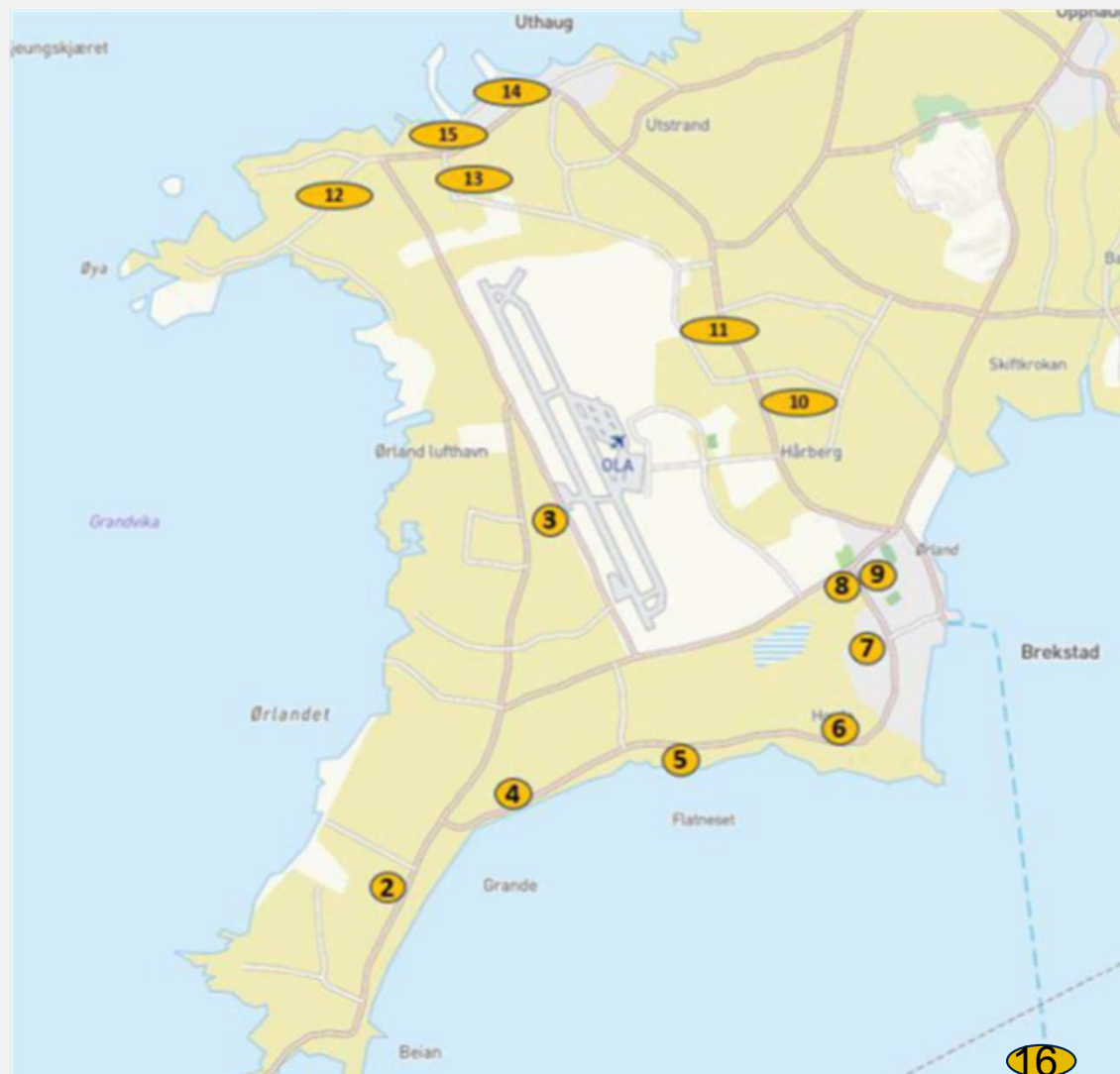
Hvem var med i saken

- Totalt ca. 230 naboer til flyplassen var med på søksmålet
- 2 gruppene representert med egne advokater
 - 35 landbrukseiendommer. Gårdsbruk
 - 194 eiendommer. Boliger, fritidsboliger, næring/kommunal virksomhet, ubebygd tomt
- Eiendommene ligger både i rød og gul støysone, samt noen utenfor støysonene
- Det ble plukket ut 16 parter som skulle behandles særskilt
- Stansing av saken for de andre



De 16 utvalgte

- Fordelt rundt hele flystasjonen
 - Gårdsbruk
 - Bolig
 - Fritidsbolig
 - Ubebygd tomt
 - Helsesenter



Tidsoversikt av saken

- Mulighet for minnelig løsning ble vurdert – Staten så ikke grunnlag for dette og ønsket ikke rettsmekling
- Anlagt som en pilotsak
- Trøndelag tingrett (Brekstad)
 - Avsatt 4 uker fra 17.april -12.mai 2023
 - Dom 10. juli 2023
- Trøndelag lagmannsrett (Frostating)
 - Avtatt 3 uker fra 26. feb. til 20. mars 2024
 - Dom 27.mai 2024
- Høyesterett
 - Saken ble avvist november 2024
- Forlikstilbud
 - Tilbud til de som var satt på vent mai 2025



FOTO: Jacob Ellingsen

Resultat av saken

- **Tingretten (april 2023)**
 - 8 som medhold og fikk erstatning i området 500.000-3 000 000, pluss saksomkostninger
 - 8 som tapte saken
 - Tapende må delvis dekkes sine egne saksomkostninger
 - Staten må dekke sine egne saksomkostninger
- **Anke**
 - Staten anket de som fikk medhold og om å dekke saksomkostninger
 - Naboen anket de som tapte, men trakk anken senere
- **Lagmannsretten (mai 2024)**
 - 2 som fikk medhold og erstatning på 350.000 og 500.000, pluss saksomkostninger
 - 6 som tapte saken
 - Partene dekker egne saksomkostninger for både lagmannsretten og tingretten
- **Høyesterett (nov. 2024)**
 - Ankeutvalget var enstemmig i at det ikke var tilstrekkelig grunn til at saken blir fremmet for høyesterett
 - Saken ble avvist
 - Dom fra lagmannsretten ble stående
- **Saker satt påvent (mai 2025)**
 - 3 fikk tilbud om erstatning på bakgrunn av dommen

Punkter fra saken

- Historisk utvikling av Ørland flystasjon
- Reguleringsbestemmelser
- Vurdering av støy
 - Beregninger
 - Målinger
 - Flymønster
- Vurderinger fra Naboloven
 - Foreldelse
 - Ulempesvurdering
 - Ventelighet
 - Økonomisk tap



FOTO: Jacob Ellingsen

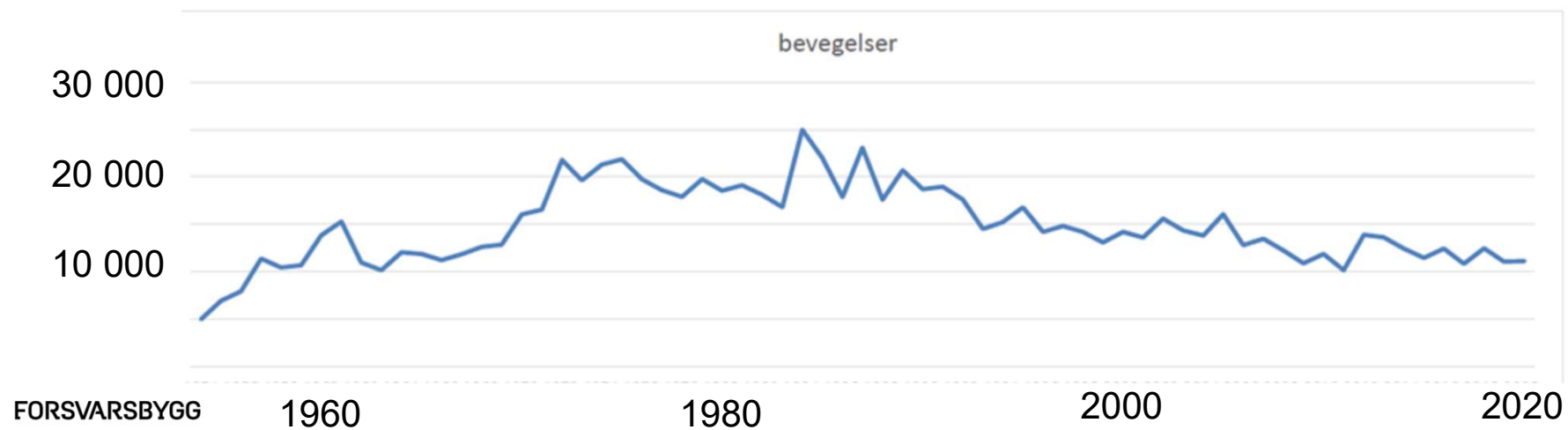
Ørland flystasjon - utvikling

- 1941-45 – Flyplassen bygges av okkupasjonsmaketene
- 1950 – Base for jagerfly
- 2012 – Stortinget vedtar at Ørland flystasjon skal bli hovedbase for F35
- 2015 - Reguleringsplan med bestemmelsene vedtatt av KMD (Kommunal- og moderniseringsdepartementet) etter innsigelse
- 2017 – De første F35 lander i Norge på Ørland flystasjon
- 2022 – Statens saksøkes av naboer til Ørland flystasjon
- Grundig gjennomgang av historikk, med flere vitner



Flyaktivitet på Ørland flystasjon

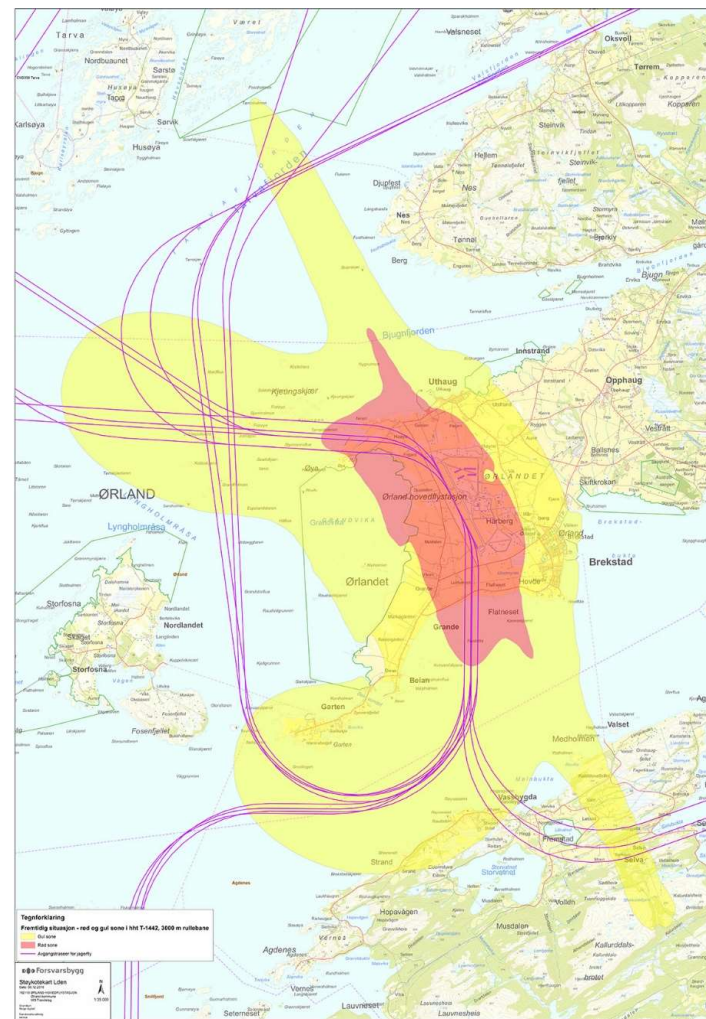
- Historisk utvikling fra 1954 til 2020
- Militær flyaktivitet på Ørland:
 - Normalt 2 økter om dagen (før og etter lunsj)
 - Kveldsflygning i enkelte perioder om høsten/vinteren og under øvelser (varsles)
 - Liten aktivitet på natt (23-07)
 - Liten aktivitet i helgene



Reguleringsbestemmelser Ørland flystasjon

- Endelig vedtatt august 2025 av KMD
- **Rød støysone**
 - Støy fra flyaktiviteten skal ikke overstige utenfor rom med støyfølsomt formål
 - Lden 62 dB (årgjennomsnitt)
MFNday 100 dB (maksimalnivå)
 - Bygg med støysensitivt formål og med lydnivå høyere enn dette, tilbys innløsning.
 - Dersom eier ikke ønsker innløsning – fasadetiltak for å oppnå LAeq24h≤42 dB inne
- **Gul støysone**
 - Fasadetiltak gjennomføres for å oppnå LAeq24h=30 dB inne.
LAeq24h=35 dB kan aksepteres ut fra kost-nytte
- Fastsatt flymønster som skal benyttes for kampfly
- Vedtak om krav til støytiltak på fritidsboliger i 2018

FORSVARSBYGG



Beregninger

- I retten ble det brukt resultater fra
 - Lden
 - MFN (maksimalt flystøynivå), A-veid med tidskonstant 1 sek
 - Number above (NA) og time above (TA). Beregninger ble hentet ut ifm. saken
- **Tingretten**
 - Lden og MFN ikke gir det riktige bildet av støybelastningen og det må benyttes andre indikatorer
 - Retten er enig med naboene i at tall for NA og TA gir et enda bedre grunnlag for å vurdere støybelastningen, med noen forbehold
 - Brukte NA/TA i vurderingen av saken
- **Lagmannsretten**
 - Maksimalstøy kan være et bedre mål på det som oppleves av partene som det største problemet, nemlig støytoppene som opptrer ved avgang og landing.
 - Lagmannsretten vil bemerke at støynivået angitt i LDEN er sentralt for vurderingen i forhold til offentlige retningslinjer, men kan være mindre treffende i forhold til hvordan støyen oppleves for den enkelte grunneier

Beregninger – benyttet hjelpedokument

LDEN 2010	LDEN 2012 (gj.snitt 24/7)	Lden - fremtidig (2025)	Δ Lden 2010- fremtidig (2025)	Δ Lden 2012- fremtidig (2025)	MFN_ 2010	MFN_ 2012 ("Maks. støy")	MFN_ fremtidig ("Maks. støy")	Δ MFN 2010 - fremtidig (2025)	Δ MFN 2012 - fremtidig (2025)
--------------	------------------------------------	-------------------------------	--	--	--------------	-----------------------------------	--	--	--

Støylister pr. 2020 og 2021: Basert på støylister fra Forsvarsbygg 23.04.2020 (tail 2012 og 2025) jr. FU 2668 og støytail innhentet av grunneierne høsten 2021

1	161	128	ØYVIND OG INGER MA NÆSS	3940	46,2	47,3	54,4	8,2	7,1	81,8	84,2	89,1	7,3	4,9
2	164	2	KARL RÆDERGÅRD	3940	51,6	52,7	55,9	4,3	3,2	90,5	89,1	93,2	2,7	4,1
3	164	55	HANS KRISTIAN NORSET	3940	72,0	73,9	78,5	6,4	4,6	107,9	109,1	112,2	4,3	3,1
4	164	120	MARIA OG VIDAR M WANG	3940	60,4	58,4	64,6	4,2	6,2	99,5	91,2	104,4	4,9	13,2
5	165	5	HELGE GRANDE	3940	64,4	66,5	74,2	9,7	7,6	100,3	102,3	115,2	14,9	12,9
6	173	21	MILDRID OG TORE HAUG	3940	61,2	62,4	71,9	10,8	9,5	96,8	96,8	115,0	18,3	18,3
7	174	59	ANITA MARGARET BUGTEN	3940	62,7	64,5	65,8	3,0	1,3	99,1	99,1	102,5	3,5	3,5
8	706	31	MORTEN VIKAN	2724 og 2968	50,8	49,9	54,1	3,3	4,2	84,9	82,2	92,1	7,2	9,9

NUMBER ABOVE - TIME ABOVE ("NA-TA")

Antall hendelser pr. døgn over 60 dB			Varighet pr. hendelse		Varighet over 60 dB pr døgn			Antall hendelser pr. døgn over 80 dB			Varighet pr. hendelse (i sek pr. døgn)		Varighet over 80 dB pr døgn		
2010	2025	% mot 2010	2010	2025	2010	2025	% mot 2010	2010	2025	% mot 2010	2010	2025	2010	2025	% mot 2010
					t:min:sek	t:min:sek							t:min:sek	t:min:sek	

pr 2010 jr. lster FU 310, - og presentert i hjelpedok. 1 for tingretten, FU 3940

5,8	17,2	296 %	35,8	80,7	00:03:27	00:23:04	667 %	1,0	4,7	466 %	12,9	23,0	00:00:13	00:01:47	832 %
11,6	22,4	193 %	64,0	99,9	00:12:20	00:37:14	302 %	2,1	10,9	529 %	9,0	11,7	00:00:19	00:02:07	685 %
26,0	53,6	206 %	51,7	69,5	00:22:23	01:02:04	277 %	8,6	20,8	241 %	34,1	37,1	00:04:54	00:12:51	262 %
14,5	30,4	210 %	60,1	81,5	00:14:15	00:41:10	290 %	5,0	15,4	309 %	13,4	20,3	00:01:12	00:05:21	445 %
17,9	32,7	183 %	51,1	78,0	00:15:14	00:42:33	279 %	5,9	19,0	320 %	19,0	22,7	00:01:53	00:07:11	382 %
17,7	34,0	192 %	60,4	75,0	00:17:47	00:42:27	239 %	4,7	26,4	557 %	23,3	17,6	00:01:50	00:07:46	422 %
17,5	34,1	194 %	65,3	70,0	00:19:06	00:39:42	208 %	4,3	26,0	603 %	22,6	15,0	00:01:38	00:06:30	399 %
3,4	13,3	390 %	57,0	76,7	00:03:14	00:16:56	525 %	1,0	7,5	784 %	11,4	16,5	00:00:11	00:02:03	1138 %
Gj.snitt		233 %					348 %			476 %					571 %

FORSVARSBYGG

Beregninger

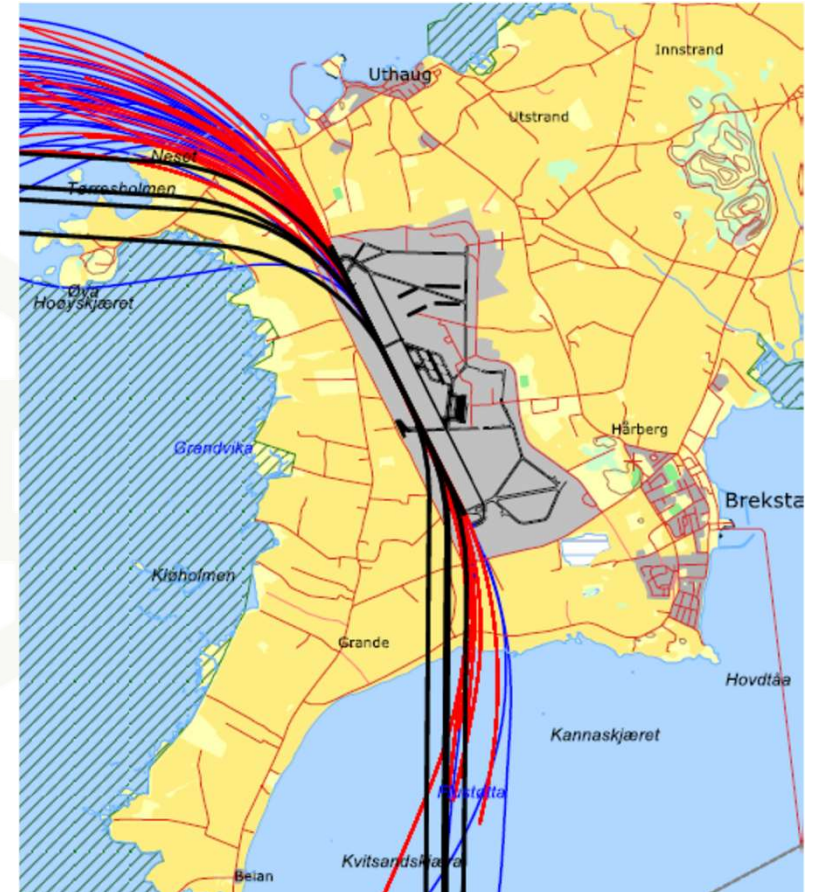
- **Framlagte støytall**

- Sette på forskjellene i dB for Lden og MFN mellom 2010, 2012 og 2025
- NA og TA – for 60 og 80 dB
- Time above – tall gitt i minutter og sekunder
- Kun sett på utendørs lydnivå
- Retten la vekt på endringene i TA og NA og mindre på antall hendelser og tid over 60 og 80 dB



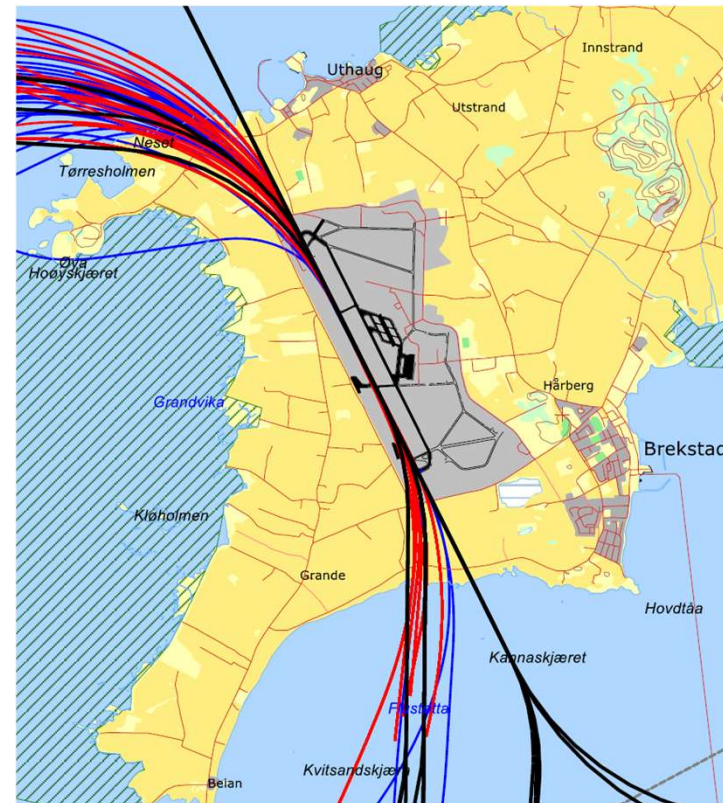
Avvik fra fastsatt flymønster

- Reguleringsbestemmelsene fastsetter avgangsmønster for kampfly
 - Alle avganger skal svinge vestover etter avgang
- Avgangsmønster var en stor sak ved valg av base for F35
- Erfaringer viser at fastsatt avgangsmønster ikke følges grunnet flytrygging (vær, fugl ol.)
- Det har vært rapportert årlig til kommune at 10-30 % av avgangene er gjort rett fram
- Støytiltak og innløsning etter beregninger i reguleringsplanen



Avvik fra fastsatt flymønster

- Utarbeidet nye avgangsprofiler basert på reelle flygninger so ble lagt fram i saken
- Tingretten mener at selv om de ikke flyr antatt/beregnet flymønster gir det ikke nok utslag til å si det er en ny situasjon
- Tingretten la til grunn tallene fra reguleringsplanen
- Lagmannsretten valgte å legge til grunn det reelle støybildet og justert avgangsmønster med beregninger der 15% av avgangene gjøres rett fram



Støymålinger

- Reguleringsbestemmelsene setter krav til at det skal rapporteres faktisk støybelastning og flygemønster
- Forsvarsbygg har gjennomført mange målinger på Ørland
 - Det er etablert et system med 3 målere som kontinuerlig måler flystøyen
 - Rapportering til Ørland kommune
 - Gjennomført mange målinger over kortere tidsperioder – dager og måneder
 - Samarbeid med Støygruppa på Ørland for å gjøre målinger hos utvalgte naboer
- Støygruppa skaffet seg eget måleutstyr
 - Gjennomført målinger hos utvalgte naboer



Støymålinger

- **Forsvarsbygg**

- Resultatene presentert som gjennomsnitt av maksimalnivå, LpASmax med standardavvik
- Mener det generelt er godt samsvar mellom målinger og beregninger

- **Støygruppa**

- Målerresultatene ble vist som maksimalt flystøysnivå (MFN) på ukenivå
- Hentet ut det 3. høyeste dagverdi pr.uke
- Mener at det har vært en vesentlig økning av MFN fra 2021 til 2023.
- Mener målinger viser at støyene er høyere enn beregnet
- Målinger benyttet til å registrerer NA/TA

- Sammenligning av målerresultater viser godt samsvar mellom det støygruppa og FB har målte selv om resultatene er synliggjort ulikt.
- Enige om at lydnivåene som måles er riktige
- FB gjorde målinger under befaringene i både tingretten og lagmannsretten
- Støymålinger ble mindre vektet enn beregninger

FORSVARSBYGG



Ulempevurdering – urimelig ulempe

Nabolovens §2, første og tredje ledd

- Spørsmål om tidsprioritet
- Er innføringen av F35 og Ørland flystasjon som hovedbase å betrakte som en ny virksomhet
- Er plagene som naboene påføres unødvendig
- **Naboene:** Tidsprioritet fra 2011, da Ørland skulle bli hovedbase
- **Staten:** Naboene er ikke påført en urimelig eller unødvendig ulempe
 - Aktiviteten har fulgt alminnelig samfunnsutvikling, og utviklingen av luftforsvaret og jagerflyene. Virksomheten har variert gjennom årene.
 - Det er gjort støytiltak og derfor er vurderinger av utesituasjonen som er sentral
 - Tidsprioritet fra 1950-tallet som gir at alle naboer var etablert i etterkant

Ulempevurdering – urimelig ulempe

Nabolovens §2, første og tredje ledd

- **Tingretten**

- Flystøyen er en ulempe
- Det er ikke en urimelig eller unødvendig ulempe, pga tidsprioritet. Flystasjonen kom først
- Høy terskel for at antall flybevegelser fører til en annen vurdering
- Ikke en ny virksomhet
- Noen av eiendommene har fått en vesentlig forverring av bruksforholdene
- Urimelig ulempe for noen av naboene

- **Lagmannsretten**

- Lagt til grunn at dersom ulempen er ventelig, skal det mye til for at ulempen blir ansett som urimelig
- Staten ikke har ansvar etter granneloven § 2, første til tredje ledd.

Ventelighet

- Hva er ventelig utvikling for Ørland flystasjon etter 1950
- **Naboene:**
 - Endring i Luftforsvaret og beslutning om Ørland som kampflybase var ikke ventelig og er en ny virksomhet
 - Dobling av aktivitet og vesentlig mer støy, som ikke var ventelig
 - Stor økning av dB-nivå for enkelte, T-1442 sier at eksisterende virksomhet skal vurderes som ny ved en endring på 3dB
- **Staten:**
 - En helt ordinær utvikling, både flystasjonen og militær jagerfly. Utviklingen av luftforsvaret og beslutningen om Ørland var ventelig
 - Har alltid vært varierende med aktivitet, og er ikke vesentlig endring av aktivitet eller støy ift. historisk jagerflybevegelser
- **Tingretten**
 - Støyen er ventelig
 - Avvik fra flymønster gir ikke grunn til å endre ventelighetsvurderingene
- **Lagmannsretten**
 - Utviklingen var ventelig
 - Skjæringspunktet er nå de tok over gården
 - Kan ikke se på enkelte årstall men hele historiske utviklingen

Ventelig ulempe

Nabolovens §2, fjerde ledd

- «*Jamvel om noko er venteleg eller vanleg etter tredje stykket, kan det reknast som urimeleg så langt som det fører til ei monaleg forverring av brukstilhøva som berre eller i særleg grad råkar ein avgrensa krins av personar.*»
- **Naboene:** Anført som et subsidiært grunnlag for alle, uten at det ble konkretisert noe nærmere under forklaring eller prosedyren. Støyen rammer naboene som en avgrenset krets av personer
- **Staten:** Ikke alle i Ørland kan være del av avgrenset krets av personer
 - Foreligger ingen ulempe for naboene som følge av monaleg forverring
- **Tingretten**
 - Støyen var ventelig og ikke en unødvendig ulempe
 - Legger til grunn at alle er en del av en avgrenset krets
- **Lagmannsretten**
 - Rammer kun en begrenset krets
 - Vurderes i hver enkelt sak om det er monaleg forverring

Tålegrense

- Hva er ventelig utvikling for Ørland flystasjon etter 1950
 - Naboene: Forverringen i tålegrensa som er viktig og ikke hva tålegrensa er
 - Staten: Tålegrensa er ikke overskredet
- **Tingretten**
 - Støynivået overskriver tålegrensa
 - Skal vurderes konkret og individuelt
 - Støyretningslinjer gir veiledning ved fastlegging av tålegrensen.
- **Lagmannsretten**
 - Vurderes individuelt

Foreldelse

Foreldelsesloven §9

- Spørsmål om når et eventuelt krav om erstatning for tapt omsetningsverdi tidligst kan oppstå/bli fremmet
- Når hadde eller burde naboene hatt tilstrekkelig kunnskap om kravet til å kunne inngi et søksmål, jf. foreldelsesloven § 9
- **Naboene:** Kan først starte når motparten mottok beregninger av NA/TA i 2021. Ikke grunnlag tidligere
 - Urimelig om foreldelsesfrist starter å løpe før flyene har kommet og naboene har hørt F35 og før prosess med innløsning og støytiltak var avsluttet
 - Ingen krav er foreldet
- **Staten:** Tap oppstod ved Stortingets beslutning 2012 og senest ved vedtak reguleringsplan 2015
 - Ingen krav om at naboene skal ha hørt støyen før fristen begynner å løpe
 - Krav etter naboloven er foreldet
- **Tingretten**
 - Støyen må kunne oppleves
 - Hovedvekten av kravene er ikke foreldet
 - Kravet foreldet for ubebygd tomt
- **Lagmannsretten**
 - Kravene er ikke foreldet
 - Likt som i tingretten

Økonomisk tap

Nabolovens §9

- Sentralt under bevisførsel under hovedforhandling
- **Naboene:**
 - Fremmet krav om erstatning for redusert omsetningsverdi som følge av støy fra kampflybasen
 - Irrelevant at det har vært høy prisvekst etter etablering av kampflybase, og høyere enn Norge for øvrig. Det er like fullt «åpenbart» at det er redusert omsetningsverdi.
 - Må sammenligne markedspris med støy, sett opp mot markedspris uten støy, men for øvrig alle andre forhold likt.
 - Det skal ikke gjøres fradrag i erstatningen for alminnelige fordeler, dvs økte eiendomsverdier på Ørland
- **Staten:**
 - Ørland er stedet med høyest prisvekst sett opp mot sammenlignbare steder i Trøndelag, Trøndelag og Norge
 - Se til nettoforholdet; altså må se de positive virkningene opp mot negative virkningene. Først dersom det er et nettotap kan det være grunnlag for erstatning
 - Ikke et spørsmål om fradrag for alminnelig prisstigning, men generelt om å påvise et tap.
 - Naboene har ikke fått et økonomisk tap

Økonomisk tap og erstatningsutmåling

Nabolovens §9

- **Tingretten**

- Benytter «netto-tap» og gjøres ikke fradrag for generell prisstigning
- bare den del av reduksjonen som skyldes den del av ulempen som overstiger tålegrensen som er relevant.
- Hensyn til støytiltak
- Kun tap over tålegrense
- Ikke erstatning fra første dB
- Tålegrensen settes skjønnsmessig

- **Lagmannsretten**

- Økonomiske tapet som skal erstattes
- redusert bruksnytelse for eieren ikke representerer et tap som kan kreves erstatte
- Legger til grunn tapet er redusert omsetningsverdi
- Økonomiske tapet være differansen på eiendommenes omsetningsverdi med og uten den delen av ulempen som overstiger grensen for at bruksforholdene er vesentlig forverret.
- Basert på dagen prisnivå på Ørland
- Erstatningstapet basert på forringet utemiljø

Økonomisk tap og erstatningsutmåling

Nabolovens §9

- **Tingretten**

- Skiller generelt ikke på hvilken Lden boligene har for framtidig situasjon
- Vurdere kun endringen i NA/TA – alle vurdert til en stor endring
- Endringen av Lden
 - Fikk erstatning: 1,3 til 9,5dB
 - Ikke erstatning: 0,1 til 3,2 dB
- Enkelt tilleggsargumenter for de som fikk medhold
 - Støy fra både avgang og landing, rød støysone, høye MFN-nivåer
- Erstatning i området 500.000-3 000 000.

- **Lagmannsretten**

- Gårdsbruk og fritidseiendom som fikk erstatning:
- Ligger i rød støysone
- Stor endring i Lden og MFN
- Høye Lden og MFN tall
- Fritidseiendommen setter tapet skjønnsmessig til 350.000, da det må aksepteres en viss forverring
- Gårdsbruket ble tapet skjønnsmessig satt til 500.000

Resultat av saken

- **Tingretten (april 2023)**
 - 8 som medhold og fikk erstatning i området 500.000-3 000 000, pluss saksomkostninger
 - 8 som tapte saken
 - Tapende må delvis dekkes sine egne saksomkostninger
 - Staten må dekke sine egne saksomkostninger
- **Anke**
 - Staten anket de som fikk medhold og om å dekke saksomkostninger
- **Lagmannsretten (mai 2024)**
 - 2 som fikk medhold og erstatning på 350.000 og 500.000, pluss saksomkostninger
 - 6 som tapte saken
 - Partene dekker egne saksomkostninger for både lagmannsretten og tingretten
- **Høyesterett (nov. 2024)**
 - Ankeutvalget var enstemmig i at det ikke var tilstrekkelig grunn til at saken blir fremmet for høyesterett
 - Saken ble avvist
 - Dom fra lagmannsretten ble stående
- **Saker satt påvent (mai 2025)**
 - 3 fikk tilbud om erstatning på bakgrunn av dommen

Høyesterett

- **Fra høyesteretts beslutning**
- Høyesteretts ankeutvalg har besluttet ikke å slippe inn noen av ankene i sak om erstatning for støy fra Ørland flystasjon.
- Lagmannsrettens dom blir dermed stående og det er satt et rettslig punktum for denne saken.

Oppsummering

- Ørland som hovedbase for F35 var ventelig og ingen hadde tidsprioritet foran flyplassen
- Sak foreldet for ubebygd tomt, lå allerede i rød støysone
- Færre fikk erstatning i Lagmannsretten enn tingretten og de som fikk erstatning fikk mindre erstatning
- Totalt 2 av 16 som ble vurdert særskilt fikk erstatning
- De som fikk medhold hadde både en stor endring av Lden og MFN, samt høye lydnivå
- 3 av de som var satt på vent er tilbudt erstatning
- Størrelsen på erstatningen ble skjønnsmessig satt
- Ble ikke satt en tålegrense, men vurdert i hver enkelt sak.

Spørsmål

HEGE AAMODT

Seniorrådgiver akustikk

Hege.aamodt@forsvarsbygg.no

99 27 93 64

31.10.2025

FORSVARSBYGG



FOTO: Jacob Ellingsen